سازمان ملل خواستار خروج نظامیان روسیه از تاسیسات هسته‌ای زاپوریژیا شد؛

اهرم‌سازی اتمی مسکو برای چانه‌زنی سیاسی

فرشاد گلزاری

بدون‌شک زمانی که نام «چرنوبیل» به میان می‌آید، همه در ذهنشان منطقه‌ای را تصور می‌کنند که مانند شهر ارواح خالی از سکنه است و از آن مهمتر اینکه هر جایی که پای خود را بگذارید آلوده به مواد رادیواکتیو است. این آلودگی حاصل از انفجاری بود که ۳۶ سال پیش یعنی در آوریل سال ۱۹۸۶ میلادی رخ داد. زمانی که راکتور شماره چهار این نیروگاه اتمی منفجر شد هیچکس فکر نمی‌کرد اطراف این نیروگاه قرار است به قبرستانی تبدیل شود که هیچ موجود زنده‌ای در آن زیست نخواهد کرد. چرنوبیل به‌حدی فاجعه‌آمیز خود را به اوکراینی‌ها و روس‌ها تحمیل کرد که هیچکدام از غیرنظامیان فرصت نکردند اسباب و وسایل ضروری خود را از خانه‌هایشان خارج کنند. تخلیه اطراف این نیروگاه از غیرنظامیان و تبعات زیست محیطی انفجار این نیروگاه به حدی عظیم بود که هنوز هم نمی‌توان گفت چه تاریخی امکان زیست در آن فراهم می‌شود؛ چراکه این تراژدی تخریبی وسیع داشت که هنوز هم ابعاد فاجعه‌بار و تبعات آن ادامه دارد. حالا و همزمان با ادامه جنگ اوکراین، بار دیگر سایه ترس و تکرار همان تراژدی چرنوبیل بر سر اوکراینی‌ها و سپس اروپایی‌ها سنگینی می‌کند. از همان روزهای میانی تجاوز روسیه به اوکراین، بسیاری از کارشناسان مسائل ژئوپلیتیک بر این عقیده بودند که نباید این جنگ به وقوع یک فاجعه اتمی منجر شود و انگشت اشاره تمام آنها به سوی نیروگاه اتمی زاپوریژیا بود. نیروگاهی که به گفته آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، چهارمین تاسیسات هسته‌ای بزرگ اروپا به شمار می‌رود و یک نقطه استراتژیک به حساب می‌آید. به یاد داریم که در ابتدای جنگ اوکراین، ارتش کی‌یف به‌هر ترتیبی که بود سعی کرد تا بتواند این منطقه را به سود خود حفظ کند که البته تا حد زیادی هم موفق شد. در همان هنگام روس‌ها حملاتی را به اطراف این نیروگاه اتمی انجام دادند و کمی بعد دنیا متوجه شد که دو راکتور از چهار راکتور تاسیسات اتمی زاپوریژیا از کار افتاده است. این دقیقاً همان زمانی بود که یکباره توپخانه غرب علیه روسیه شروع به کار کرده و در رسانه‌های خود خبر از به وجود آمدن یک بحران تمام عیار دادند. غرب در آن زمان به شدت مخالف پیشروی روس‌ها به سمت زاپوریژیا بود، اما در مقابل مسکو نه تنها وارد این منطقه شد، بلکه اطراف نیروگاه زاپوریژیا را به تصرف خود درآورد و قرار بر این شد تا یک همه‌پرسی جدایی از اوکراین را برگزار کنند. به همین جهت روز جمعه شاهد آن بودیم که آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل به همراه رجب طیب اردوغان وارد اوکراین شدند و با ولودیمیر زلنسکی، رئیس جمهوری این کشور دیدار کردند. اینکه اردوغان به چه منظور وارد اوکراین شد، عموماً یک دلیل اساسی دارد و آن هم بازیگری در کنار بزرگان است ولی دلیل فرعی آن بحث انتقال غلات از اوکراین به ترکیه و سپس تحویل دادن آن به سایر کشورهای دنیا است. از سوی دیگر ترکیه در حال فروش و تحویل پهپادهای بیرق‌دار به کی‌یف است که همین موضوع هم نشان از روابط دوطرف دارد ولی آنچه گوترش را به کی‌یف کشاند، صرفاً جنگ میان کی‌یف و مسکو نیست، بلکه هدف اصلی زاپوریژیا است!

روس‌ها از تاسیسات زاپوریژیا که از شش واحد برق با ظرفیت حدود ۶۰۰۰ مگاوات تشکیل شده است و حدود یک چهارم کل برق اوکراین را تامین می‌کند، به عنوان یک اهرم تاکتیکی نظامی استفاده می‌کنند تا در نهایت کی‌یف و جامعه ملل را به سمت خود بکشانند

زاپوریژیا، آفند و پدافندهای پی‌درپی

آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد که پس از کی‌یف به شهر اودسا سفر کرده بود اعلام کرد که اگر آنطور که ما پیشنهاد می‌کنیم تاسیسات اتمی زاپوریژیا غیرنظامی شود، مشکل حل می‌شود. چراکه برق زاپوریژیا برق اوکراین است و به خصوص در فصل زمستان برای مردم اوکراین ضروری است و این اصل باید کاملاً رعایت شود. این سخنان در حالی مطرح می‌شود که تاسیسات هسته‌ای زاپوریژیا در کنترل ارتش اوکراین است و طی چند روز گذشته مسکو اعلام کرده که کی‌یف بارها این محوطه را با استفاده از پهپاد و توپخانه سنگین و سامانه‌های راکتی هدف حمله قرار داده است. تعدادی از این راکت‌ها به تجهیزات زیرساختی به ویژه سایت نگهداری پسماند هسته‌ای اصابت کرده و به همین جهت باید گفت که اوضاع در این منطقه به شدت بحرانی است. آنچه در این میان باید مورد نظر قرار بگیرد این است که روسیه به صورت مشخص سناریویی را عملیاتی کرده تا بتواند اوکراین را در مورد تاسیسات زاپوریژیا مورد خطابه بین‌المللی قرار دهد. روس‌ها از تاسیسات زاپوریژیا که از شش واحد برق با ظرفیت حدود ۶۰۰۰ مگاوات تشکیل شده است و حدود یک چهارم کل برق اوکراین را تامین می‌کند، به عنوان یک اهرم تاکتیکی نظامی استفاده کردند. آنها می‌دانند که اوکراین محتاج برق تولید شده در نیروگاه زاپوریژیا است و به همین دلیل نظامیان خود را در اطراف آن مستقر کردند تا ارتش اوکراین هم در تاسیسات زاپوریژیا دست به آرایش نظامی بزند. روسیه می‌داند که هرگاه یک تیر شلیک کند، اوکراینی‌ها در پاسخ به این اقدام پنج تیر شلیک خواهند کرد و این دقیقاً همان چیزی است که مسکو بدان علاقه دارد؛ چراکه روس‌ها با استفاده از ماهواره‌ها رد تیراندازی و خسارات آن که از سوی اوکراین انجام شده را ثبت و ضبط می‌کنند و علیه کی‌یف در رسانه‌ها و مجامع بین‌المللی به کار می‌گیرند. همین موضوع باعث شده تا غرب متوجه حربه مسکو شود و حالا علاوه بر گوترش، اردوغان و سایر مقامات سیاسی کشورهای دخیل در این پرونده هم نسبت به وقوع یک فاجعه همانند چرنوبیل هشدار داده‌اند. در این بین اگرچه روسیه با ورود تیم آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تاسیسات زاپوریژیا موافقت کرده اما باید متوجه بود که مسکو در این میان به دنبال آن است که بتواند از این طریق یک اهرم‌سازی جدید به نفع خود انجام دهد. روس‌ها می‌دانند که تاسیسات زاپوریژیا برای اوکراینی‌ها به خصوص حالا که فصل سرما در راه است، بسیار ارزش دارد و به همین جهت حالا انگشت خود را بر این نیروگاه اتمی گذاشته‌اند تا به هر ترتیب که شده اوضاع را در پشت میز مذاکره به نفع خود تمام کنند. مسکو از سوی دیگر می‌داند که حمله به تاسیسات نظامی آنها در جزیره کریمه هم یک خطر بزرگ است و اگر محور مواصلاتی و پُل ارتباطی کریمه به خاک روسیه توسط ارتش اوکراین هدف قرار بگیرد، عملاً روسیه زمین‌گیر می‌شود

مسکو می‌داند که حمله به تاسیسات نظامی آن در جزیره کریمه هم یک خطر بزرگ است و اگر محور مواصلاتی و پُل ارتباطی کریمه به خاک روسیه توسط ارتش اوکراین هدف قرار بگیرد، عملاً روسیه زمین‌گیر می‌شود

جهان نما

شروط متقابل آنکارا و دمشق برای عادی‌سازی روابط

یک روزنامه ترکیه‌ای از پنج درخواست متقابل آنکارا و دمشق برای بازگشایی کانال‌های ارتباطی و عادی‌سازی روابط میان دو کشور خبر داد.

گازاتسی در مقاله‌ای با عنوان پنج خواسته‌ای که بشار اسد تعیین کرد، به نقل از برخی منابع آگاه که نام آنها را اعلام نکرد، نوشت، دولت سوریه پنج خواسته را مطرح کرد که آنکارا باید برای بازگشایی کانال‌های ارتباطی میان دو طرف، به آنها عمل کند، این پنج خواسته عبارتند از:

یک- بازگرداندن استان ادلب به مدیریت دمشق.

دو- گمرک‌های گذرگاه مرزی کسب و گذرگاه جیلوه گزو (گذرگاه باب الهوی) به کنترل ارتش و دولت سوریه منتقل شود و نیز دولت سوریه بر مسیر تجاری ام۴ واقع در شرق سوریه، دیرالزور-حسکه و حلب-لاذقیه کنترل کامل یابد.

سه- ترکیه از تحریم‌های اروپا و آمریکا علیه تجار و شرکت‌های حامی خانواده اسد و دولت سوریه حمایت نکند.

چهار- حمایت ترکیه از پذیرش دوباره سوریه در اتحادیه عرب، سازمان همکاری اسلامی و نهادها و سازمان‌های بین‌المللی مشابه که به حالت تعلیق درآمده بود، بررسی شود.

پنج- ترکیه به پیشنهادهای خود برای همکاری، نابودی تروریسم و بازگرداندن نفت سوریه به دمشق عمل کرده و به حمایت خود از سوریه در پروژه‌های سدها، بزرگراه‌ها، برق، موسسه‌های آموزشی، آب و کشاورزی ادامه دهد.

همچنین این روزنامه ترکیه‌ای پنج خواسته‌ای را که آنکارا برای از سرگیری رایزنی‌ها با سوریه تعیین کرده، منتشر کرد که این پنج خواسته عبارت هستند از:

یک- دولت ترکیه مناطقی را از نیروهای حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک)/یگان‌های مدافع خلق کرد به شکل کامل پاکسازی کند.

دو- تهدید تروریستی در مرزهای ترکیه-سوریه کاملا برطرف شود.

سه- اجرای کامل عملیات‌های ادغام سیاسی و نظامی میان اپوزیسیون و دمشق و بازگشت ایمن پناهجویان.

چهار- آنکارا می‌خواهد حمص، دمشق و حلب در مرحله اول مناطقی آزمایشی برای بازگشت ایمن باشند سپس این چارچوب گسترش یابد و ترکیه نیز بر روند بازگشت ایمن سوری‌ها و اقداماتی که در مورد آنها انجام می‌شود حتی پس از بازگشت و اسکانشان نظارت داشته باشد.

پنج- اجرای روند مذاکرات ژنو، تدوین قانون اساسی دموکراتیک، برگزاری انتخابات آزاد و آزادی فوری زندانیان سیاسی به‌ویژه زنان، کودکان، سالمندان و افرادی که دارای شرایط جسمانی بدی هستند.

حمله الشباب به هتلی در پایتخت سومالی با ۱۵ کشته

مقامات امنیتی می‌گویند که در حمله شبه‌نظامیان «الشباب» به هتلی در پایتخت سومالی، ۱۵ تن جان باختند. به گزارش بی‌بی‌سی، پلیس سومالی اعلام کرد که این گروه پیش از ورود به ساختمان هتل حیاۀ تیراندازی، دو بمب را در مقابل هتل منفجر کردند. آن‌ها همچنین چند ساعت پس از آغاز حمله، چند تن را در طبقه بالای این هتل به گروگان گرفتند. گفته می‌شود که یک واحد ویژه پلیس موفق شده ده‌ها میهمان و کارمند این هتل را نجات دهد. یکی از مقامات سومالی گفت: نیروهای امنیتی هنوز در حال مقابله با تروریست‌هایی هستند که در یکی از اتاق‌های این هتل پناه گرفته‌اند. بیشتر افراد حاضر در هتل نجات یافته‌اند، اما تا این لحظه دست کم هشت تن جان خود را از دست داده‌اند. همچنین ۹ تن مجروح شده و از این هتل خارج شدند. هتل «حیاۀ» سومالی اغلب میزبان ملاقات‌های مقامات فدرال این کشور است. یکی از مقامات پلیس سومالی به خبرگزاری رویترز گفت: دو خودروی بمب‌گذاری شده به این هتل برخورد کردند. نخستین خودرو به راه‌بند این هتل برخورد کرد و خودروی دیگر در مقابل درب این هتل منفجر شد. مهاجمان هنوز در هتل هستند. الشباب که از وابستگان القاعده است، با دولت فدرال سومالی مناقشه‌ای طولانی مدت دارد. این گروه که کنترل بخش اعظمی از جنوب و مرکز سومالی را در اختیار دارد، توانسته حوزه نفوذ خود را به مناطق تحت کنترل دولت فدرال در پایتخت سومالی گسترش دهد. این نخستین حمله به پایتخت سومالی از زمان آغاز به کار رئیس جمهوری جدید این کشور است.

خبر

صدر برای دیدار با هادی العامری شرط گذاشت

به دنبال انتشار اخباری مبنی بر دیدار احتمالی میان رئیس ائتلاف الفتح و رهبر جریان صدر عراق و انجام نشدن این دیدار علی‌رغم رسانه‌ای شدن آن، یک منبع نزدیک به این جریان دلیل انجام نشدن آن را فاش کرد. به گزارش شفق‌نیوز، یک منبع نزدیک به مقتدی صدر، رهبر جریان صدر عراق در سخنانی در این باره اظهار کرد: هادی العامری، رئیس ائتلاف الفتح که توسط چارچوب هماهنگی مکلف به گفت‌وگو با صدر شده است، تا این لحظه موفق به انجام هیچ دیداری با رهبر جریان صدر نشده است. این منبع درباره دلیل انجام نشدن دیدار برنامه‌ریزی شده میان العامری و مقتدی صدر طی پنج‌شنبه گذشته گفت که مقتدی صدر پیشتر شروطی را برای انجام چنین دیداری اعلام کرده بود که هیچ کدام محقق نشدند. از جمله این شروط خروج العامری از چارچوب هماهنگی شیعیان عراق و محکوم کردن اظهارات منتسب به نوری المالکی، رهبر ائتلاف دولت قانون بود. وی ادامه داد: علاوه بر این دو شرط، رهبر جریان صدر پس از نشست گفت‌وگوی ملی بغداد که به درخواست مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر عراق انجام شد، شرط دیگری را اعلام و تاکید کرد که این گفت‌وگوها باید پخش مستقیم شوند و ملت عراق از جزئیات آن مطلع شوند.

شورای امنیت برای رفع تحریم مسافرتی طالبان به توافق نرسید

به دنبال عدم توافق اعضای شورای امنیت سازمان ملل بر سر تمدید معافیت از تحریم مسافرتی برای ۱۳ مقام طالبان که اکنون حاکم بر افغانستان است، این معافیت‌ها در نیمه شب جمعه منقضی شد. به گزارش رویترز، دیپلمات‌های سازمان ملل گفتند که روسیه و چین خواستار آن بودند که به همه این ۱۳ نفر اجازه سفر داده شود در حالی که آمریکا و کشورهای غربی می‌خواستند این تعداد در اعتراض به برچیده شدن حقوق زنان از سوی طالبان و شکست آنها در تشکیل دولت فراگیر بر خلاف آنچه که وعده داده بودند، کاهش یابد. دیپلمات‌های شورای امنیت که نامشان را فاش نکردند، گفتند که روسیه و چین برای بررسی جدیدترین پیشنهاد آمریکا زمان بیشتری درخواست کردند. به این ترتیب تمام این ۱۳ مقام طالبان تا بعدازظهر فردا (دوشنبه) یعنی تا زمانی که روسیه و چین باید به پیشنهاد آمریکا پاسخ دهند، مشمول تحریم مسافرتی هستند. ده‌ها تن از اعضای گروه طالبان سال‌ها نامشان در فهرست سیاه تحریم‌های سازمان ملل شامل ممنوعیت مسافرت، مسدود کردن دارایی‌ها و تحریم تسلیحاتی قرار داشته است. با این حال برخی مقامات طالبان معافیت مسافرتی دریافت کردند تا بتوانند برای شرکت در مذاکرات سفر کنند.

بحران سیاسی میان مصر و اسرائیل در پی حمله به غزه

یک رسانه عبری زبان از شکل‌گیری بحران سیاسی میان دولت مصر و رژیم صهیونیستی در پی تنش‌های تحولات اخیر فلسطین پرده برداشت. روزنامه عبری زبان هاآرتص فاش کرد که یک بحران سیاسی در روابط میان مصر و رژیم صهیونیستی شکل گرفته است. این روزنامه درباره دلایل شکل‌گیری این بحران گزارش داد: دلیل بحران شدت گرفتن حملات ارتش اسرائیل به کرانه باختری و همچنین حمله اخیر به نوار غزه است. مصر که با میانجیگری موفق به برقراری آتش‌بس میان رژیم صهیونیستی و مقاومت فلسطین در نوار غزه شد، به نظر می‌رسد از عدم پایبندی تل آویو به تعهداتش در این توافق ناراضی است. نظامیان اشغالگر رژیم صهیونیستی همچنان پس از حمله دو هفته قبل به نوار غزه و امضای آتش‌بس با جنبش جهاد اسلامی، هر روز به مناطق مختلف در کرانه باختری یورش می‌برند و با فلسطینی‌ها درگیر می‌شوند.

ترامپ به دنبال شکایت از اف.بی.آی است

دونالد ترامپ از احتمال اقدام قانونی در پاسخ به تفتیش اقامتگاهش در مارالاگو فلوریدا توسط اف بی آی خبر داد. به نوشته، پایگاه هیل، رئیس جمهور سابق آمریکا در پستی در رسانه اجتماعی متعلق به خودش، تروث سوشال، نوشت، به زودی یک دادخواست بزرگ بر مبنای متمم چهارم قانون اساسی آمریکا در ارتباط با این عملیات تفتیش ثبت خواهد شد. او ادعا کرد که در جریان این عملیات حقوق او در سطحی که به ندرت تا پیش از این دیده شده نقض شده‌اند. متمم چهارم قانون اساسی آمریکا از مردم این کشور در برابر عملیاتهای تفتیش و توقیف غیر منطقی محافظت می‌کند. این پست ترامپ پس از آن منتشر شد که یک قاضی فدرال آمریکایی روز پنجشنبه گفت، او ممکن است درخواست کند بخش‌هایی از سند استشهادیه مربوط به طرح علت احتمالی اقدام اف.بی.آی برای تفتیش این ملک واقع در پالم‌بیچ ایالت فلوریدا را علنی کند.